

Plutark fra Khaironeia
Biografier, oversat af Karl Hude (1909-11)
Bind I

Kim on.

4.¹ Kimon, Miltiades'² Søn, havde til Moder Hege-sipyle, en Thrakerinde af Herkomst, Datter af Kong Oloros, som det er berettet i de Digte Archelaos og Melanthios har skrevet om Kimon selv. Derfor havde ogsaa Historieskriveren Thukydidés, der var beslægtet med Kimons Familie, en Oloros til Fader, der var opkaldt efter sin Stamfader, og besad Guldminerne paa Thrakiens Kyst; han skal være blevet myrdet i Skapte Hyle, et Sted i Thrakien, men et Mindesmærke over hans jordiske Rester, der var blevet bragt til Attika, vises i Kimons Familiebegravelse ved Siden af Kimons Søster Elpinikes Grav. Thukydidés hørte imidlertid til Demen³ Halimus, hvorimod Miltiades' Slægt hørte til Demen Lakiadai. — Efterat nu Miltiades var blevet idømt en Bøde paa 50 Talenter⁴ og sat i Fængsel indtil han betalte, døde han i Fængslet; Kimon, der som en ganske ung Mand stod forældreløs tilligemed sin Søster, som endnu var en ung Pige og ugift, var i den første Tid

---

¹) De 3 første Kapitler, der ikke handler om Kimon, er her forbigaaede.

²) Den berømte Sejrherré i Slaget ved Marathon (490 f. Kr.), der kort efter gjorde et uheldigt Tog mod Paros og ved sin Hjemkomst blev anklaget for at have bedraget Folket og dømt.

³) Deme er det attiske Navn for en Kommune (Sogn).

⁴) En Talent = 6000 Drachmer = ca. 4000 Kr.

lidet anset i Byen og havde et daarligt Lov paa sig som udskejende, drikfældig og af en lignende Natur som sin Farfader Kimon, der paa Grund af sin Dumhed skal have faaet Øgenavnet Koalemos¹. Thasieren Stesimbrotos, der omtrent var samtidig med Kimon, fortæller at han hverken havde lært Musik² eller tilegnet sig nogen anden af de Kundskaber der hørte til en anstændig Opdragelse hos Hellenerne; han skal have været ganske blottet for attisk Veltalenhed og Slagfærdighed, men hans Karakter var ædel og oprigtig og hele hans Tænkemaade mere peloponnesisk end attisk:

simpel, jævn, god i det største,

som Euripides siger om Herakles; dette kan man nemlig føje til Stesimbrotos' Skildring. — Mens han endnu var ung, blev han beskyldt for at have Omgang med Søsteren; man fortæller ogsaa at Elpinike heller ikke ellers var kysk, men ogsaa stod i Forhold til Maleren Polygnotos³, og derfor skal denne, da han malede Troerinderne i den Søjlehal der før kaldtes Peisianax's, men nu hedder den brogede, have fremstillet Laodike med Elpinikes Ansigt. Polygnotos var ikke en almindelig Haandværker og malede ikke Søjlehallen for at tjene Penge, men gratis for at vinde offentlig Anerkendelse, saaledes som Skribenterne beretter og Digteren Melanthios har udtrykt det med disse Ord:

Thi paa egen Bekostning han Gudernes Templer og Torvet
har med Heltenes Daad smykket i Kekrops's By.

Der er dem der fortæller at Elpinike levede sammen med Kimon ikke i Hemmelighed, men efter et aaben-

¹) Ordet betyder Dumrian.

²) Betegner hele den aandelige Opdragelse, der mest bestod i Kendskab til Digterne.

³) Berømt Maler, der smykkede den her omtalte Søjlehal med Fremstillinger af Theseus' Kamp med Amazonerne, Hellenernes Kampe ved Troja og Slaget ved Marathon.

lyst Bryllup, da hun paa Grund af sin Fattigdom ikke kunde faa en Brudgom der svarede til hendes Adelskab; men da Kallias, en af Athens Rigmænd, var blevet forelsket i hende og henvendte sig med et Tilbud om at betale den hendes Fader idømte Bøde til Statskassen, gik hun selv ind derpaa og Kimon gav Kallias Elpinike til Ægte. Imidlertid lader det til at Kimon i det hele taget var hengiven til Kærlighedsforbindelser. Digteren Melanthios nævner nemlig paa en spøgende Maade i en til Kimon rettet Elegi¹ baade en Salaminierinde Asteria og en anden Dame ved Navn Mnestra som Damer han interesserede sig for. Man ser ogsaa at Kimon lidenskabeligt elskede sin Ægtehustru Isodike, en Datter af Euryptolemos, Megakles' Søn, og tog sig hendes Død meget nær, hvis man tør drage en Slutning af de Elegier der er skrevet til ham for at trøste ham i hans Sorg; disse mener Filosofen Panaitios² er digtede af Fysikeren Archelaos, en Formodning der kan passe med Kronologien.

5. I alle andre Henseender havde Kimon en udmærket og ædel Karakter. Medens han hverken stod tilbage for Miltiades i Dristighed eller for Themistokles i Klogskab, er det den almindelige Mening at han var hæderligere end begge disse, og medens han fuldtud kunde maale sig med dem i Krigerdygtighed, skal han have overgaaet dem betydeligt i Statsklogskab, medens han endnu var ung og uerfaren i Krig. Da Themistokles nemlig under Medernes Angreb³ søgte at overtale Folket til at give Byen til Pris, rømme Landet, tage Stilling med Flaaden foran Salamis og levere det afgørende Slag til Søs, en Plan hvis Dristighed forbausede de fleste,

¹) Digt bestaaende af afvekslende Hexametre og Pentametre.

²) Stoisk Filosof 170—100. Filosofen Archelaos virkede i Athen og nævnes som Lærer for Sokrates.

³) I Aaret 480.

saa man Kimon allerførst med et straalende Ansigt gaa gennem Kerameikos¹ op paa Borgen sammen med sine Venner, idet han bar et Hestebidsel som Gave til Gudinden, for dermed at betegne at Staten for Øjeblikket slet ikke havde Brug for tapre Ryttere, men for Søsoldater. Da han saa havde indviet Bidslet, greb han et af de Skjolde der hang paa Templet, opsendte en Bøn til Gudinden og gav sig paa Vej ned til Kysten, hvad der for mange blev en Spore til Selvtillid. Han var heller ikke styg af Ydre, som Digteren Ion siger, men høj og havde tykt, kruset Haar. Da han ogsaa under selve Kampen udmærkede sig og viste Tapperhed, vandt han snart et godt Navn og Borgernes Hengivenhed; mange flokkedes om ham og tilkyndede ham til nu at tænke og handle paa en Maade der var Sejren ved Marathon værdig. Efterat han derpaa havde ofret sig til Statstjenesten, fik han en gunstig Modtagelse hos Folket, der var ked af Themistokles og hævede Kimon til de højeste Værdigheder og Stillingsr i Staten, fordi han med sit milde og jævne Væsen havde let ved at omgaas Folk og gøre sig yndet. Den der mest bragte ham i Vejret var Aristides², Lysimachos' Søn, der havde Øje for hans gode Anlæg og i ham søgte at faa en Modvægt mod Themistokles' Voldsomhed og Dristighed.

6. Da han efter Medernes Flugt fra Hellas var blevet sendt ud som Strateg³, medens Athenerne endnu ikke havde Herredømmet paa Søen, men vedblivende fulgte Pausanias og Lakedæmonierne, holdt han for det første paa Krigstogene altid sine Folk i mønsterværdig Orden og fik dem til at være langt ivrigere end alle

1) »Pottemagerkvarteret« i Athen.

2) Themistokles' bekendte Modstander, landsforvist ved Ostrakismen 483, men hjemkaldt kort før Slaget ved Salamis.

3) Hærfører, General; i Athen valgtes aarlig ti Mænd til at beklæde denne Post.

andre; da derpaa Pausanias indlod sig i forræderiske Underhandlinger med Barbarerne og skrev Breve til Perserkongen, men behandlede Forbundsfællerne haardt og overmodigt og i sin Magtfylde og vanvittige Stolt-hed begik mange Overgreb, tog Kimon sig med Mild-hed af de forurettede og behandlede dem venligt, saaat han umærkelig vandt Overanførselen i Hellas ikke ved Vaabenmagt, men ved sin humane Optræden. Da de fleste af Forbundsfællerne nemlig ikke vilde finde sig i Pausanias' Haardhed og Overmod, sluttede de sig til ham og Aristeides, og disse nøjedes ikke med at op-tage dem som Forbundsfæller, men sendte ogsaa Bud til Eforerne¹ og gav dem et Vink om at kalde Pausa-nias tilbage, fordi han bragte Sparta i Vanry og frem-kaldte urolige Forhold i Hellas. Det fortælles at da Pausa-nias engang i Byzantion lod hente en Jomfru af for-nemme Forældre ved Navn Kleonike, forat hun skulde være ham til Villie, gav Forældrene af Tvang og Frygt Pigen til Pris; hun bad saa Vagten foran Pausanias' Værelse om at fjerne Lyset, og da hun nu i Mørket taus nærmede sig til den sovendes Leje, snublede hun og væltede uden at ville det Lampen; han foer op ved Larmen, trak sin Dolk der laa ved Siden af, i den Tro at det var en Fjende der overfaldt ham, og ramte med et Stød Jomfruen. Da hun var død som Følge af Saaret, lod hun ikke Pausanias have Fred, men kom stadig om Natten, naar han sov, som en Skygge og sagde i Vrede følgende Vers:

Nærmere gaa du til Straffen; thi Overmod Ulykke volder.

Herover blev Forbundsfællerne allermest forbitrede og belejrede ham i Forening med Kimon. Da han saa

---

¹) De fem Eforer i Sparta ledede Statens udenrigske Politik og kunde optræde med Myndighed endogsaa overfor Kongerne (Pausanias var kun Kongeformynder).

var blevet fordrevet fra Byzantion og, som det fortælles, foruroligedes af Synet, tyede han til Dødningeoraklet i Herakleia¹, manede Kleonikes Sjæl frem og bad hende om Tilgivelse. Hun viste sig for ham og sagde, at han snart skulde blive befriet for Ulykkerne, naar han var kommet til Sparta, hvorved hun, som det synes, antydede den Død han skulde faa². Dette er berettet af mange.

7. Da Forbundsfællerne nu havde sluttet sig til Kimon, sejlede han som Strateg til Thrakien, fordi han havde hørt at nogle ansete Persere der var i Familie med Kongen holdt Byen Eion, som ligger ved Strymonfloden, besat og plagede Hellenerne i den Egn. Først besejrede han saa Perserne selv og indeslattede dem i Byen; derpaa fordrev han de Nord for Strymon boende Thrakere, fra hvem Perserne havde faaet Korn tilført, og lod holde Vagt i hele Grænselandet, hvorved han bragte de belejrede i saa stor Nød, at Kongens Hærfører Butes opgav det hele, stak Ild paa Byen og brændte sig selv op med sine Venner og Skatte³. Paa den Maade fik Kimon Byen i sin Magt; han gjorde ganske vist ikke noget betydeligt Bytte, da det meste var brændt op sammen med Barbarerne, men overgav Landet, der var meget frugtbart og godt, til Athenerne til Bebyggelse⁴. Folket tillod ham derfor at opstille de bekendte Stenhermer⁵, af hvilke den første bærer følgende Indskrift:

¹) Det pontiske Herakleia, By i Bithynien ved det sorte Hav.

²) Pausanias' Skæbne er fortalt udførligt hos Thukydid I 128—134.

³) Den samme Historie fortælles hos Herodot (VII 107), der kalder Manden Bogen.

⁴) Heroppe anlagde Athenerne senere (436) den vigtige Koloni Amfipolis.

⁵) Firkantede Stenpiller der endte i et Hermeshoved, opstillede paa Gaderne i Athen.

Tapre var altsaa ogsaa de Mænd, der engang ved Eion,
 oppe ved Strymons Strøm, Mænd af Medernes Æt
 paaførte stingende Sult og rædselvækkende Kampe;
 Fjenderne de allerførst drev til Fortvivlelsens Rand.

Paa den anden staar der:

Hermed Athenernes Folk de kække Førere lønnet'
 for deres tapre Daad og for de Goder de vandt.
 Ogsaa af Fremtidens Slægter vil mangel, naar dette han skuer,
 ønske at færdes i Strid Fædrenelandet til Held.

Endelig paa den tredie:

Engang fra denne Stad med Atriderne drog Menestheus
 ud i Ledtog imod Trojas hellige Jord.
 Ham har Homeros¹ berømmet, fordi han af alle Danaer
 bedst den Kunst forstod: Hæren at ordne til Kamp.
 Derfor fra gammel Tid Athenerne bærer med Rette
 under Kampe og Daad ordnende Føreres Navn.

8. Skønt disse Mindesmærker slet ikke bar Kimons
 Navn, var de dog efter Datidens Mening overordenlig
 ærefulde. Hverken Themistokles eller Miltiades havde
 nemlig opnaaet noget af den Slags, ja, da den sidste bad
 om en Løvkrans, rejste Sofanes fra Dekeleia² sig op
 midt i Folkeforsamlingen og talte derimod, med en Yt-
 ring der vel var haard, men vandt Folkets Bifald den-
 gang: »Nej, naar Du alene har besejret Barbarerne i
 Kamp, Miltiades, saa kan Du ogsaa fordre at blive æret
 alene.« Hvorfor var de nu saa glade over Kimons Be-
 drift? Naturligvis fordi de under de andre Hærførere
 havde værget sig mod Fjenderne for ikke selv at komme
 i Ulykke, men under ham kunde de ogsaa tilføje dem
 Skade og selv gøre Krigstog mod deres Land, og de
 erhvervede sig nye Landbesiddelser og koloniserede baade
 Eion selv og Amfipolis. — De koloniserede ogsaa Sky-

¹) Der sigtes til Iliaden II 552 flgg.

²) Deme i Attika; Sofanes udmærkede sig senere (479) ved
 Plataiai, se Herodot IX 73—75.

ros¹, efterat Kimon havde erobret Øen af følgende Grund. Den beboedes af Doloperne, der var daarlige Dyrkere af Jorden, men fra gammel Tid havde drevet Sørøveri, saaat de tilsidst ikke engang skaanede de fremmede der kom sejlene til dem og drev Handel, men udplyndrede og fængslede nogle thessaliske Købmænd, der havde kastet Anker ved Ktesion. Da disse var undslupne fra Fængslet og havde faaet Staten idømt en Bøde for Amfiktyonernes² Domstol, vilde Flertallet af Borgerne ikke være med til at betale Pengene, men forlangte at de der havde dem og havde udplyndret Købmændene skulde give dem tilbage; disse sendte da i deres Frygt et Brev til Kimon med Opfordring til at komme med Flaaden og erobre Byen, som de lovede selv at forraade til ham. Efterat Kimon saaledes havde faaet Øen i sin Magt, fordrev han Doloperne og befriede Ægæerhavet for Sørøvere, og da han hørte at i sin Tid Theseus, Aigeus' Søn, var flygtet fra Athen til Skyros og der var blevet snigmyrdet af Kong Lykomedes, som havde været bange for ham, bestræbte han sig for at finde hans Grav. Man kendte nemlig ogsaa i Athen en Spaadom, der befalede at bringe de jordiske Rester af Theseus tilbage til Byen og ære ham sømmeligt som en Heros, men man vidste ikke hvor han laa begravet, da Skyrierne nægtede det og ikke vilde tillade en Eftersøgning. Nu blev Graven med stor Anstrængelse endelig fundet; Kimon lod Benene bringe ombord paa sit eget Skib og førte dem med stor Pomp tilbage til Fædrelandet efter næsten 400³ Aars

---

1) Ø i Ægæerhavet med Havnestaden Ktesion. — Doloperne var en thessalisk Stamme.

2) Denne Forsamling af Gesandter fra de helleniske Stater samledes i Thermopylai til Paakendelse af folkeretlige Stridigheder.

3) Theseus' Regering sættes ellers meget længere tilbage, og man har derfor formodet, at Tallet skal være 800.

Forløb. Herover blev Folket allermest gunstigt stemt imod ham. — Til Minde derom foranstaltedes ogsaa den noksom bekendte Dom over Tragedierne. Da nemlig Sofokles, der endnu var en ung Mand, for første Gang lod Tragedier opføre og der herskede heftig Strid og Uenighed mellem Tilskuerne, udtog Archonten Apsefion ikke ved Lodkastning Dommere¹ om Kampen, men da Kimon sammen med de andre Strateger var traadt ind i Theatret og havde bragt Guddommen de sædvanlige Ofre, lod han dem ikke gaa, men tog dem i Ed og tvang dem til at sætte sig ned og dømme, 10 i Tallet, en fra hver Fyle. Kampen fik forøget Glans ved Dommernes Anseelse, og da Sofokles havde vundet Prisen, skal Aischylos være blevet meget ærgerlig og forbitret, saaat han ikke blev længe i Athen, men i Vrede rejste til Sicilien, hvor han ogsaa døde og ligger begravet ved Gela.

9. Ion² fortæller at da han i en ganske ung Alder var kommet fra Chios til Athen, var han engang i Selskab med Kimon hos Laomedon. Da man var færdig med Drikofrene, blev Kimon opfordret til at synge, og da han gjorde det rigtig net, roste de tilstedeværende ham som dygtigere end Themistokles: denne plejede nemlig at sige, at han ikke havde lært at synge eller spille paa Lyre, men forstod at gøre en Stat mægtig og rig. Da Talen derefter, som det er naturligt ved et

---

¹) Opførelsen af Dramaer, der udgjorde et Led i Festerne til Ære for Vinguden Dionysos, havde Karakteren af en Konkurrence (»Kamp«) mellem Digterne; Dommen fældedes regelmæssigt af 5 dertil udtagne Dommere. — Sofokles vandt denne sin første Sejr i Aaret 468 (han var født 496). Den følgende Fortælling om Aischylos er urigtig: han sejrede igen 467 med »de Syv mod Theben« og 458 med »Orestien«; derimod har det sin Rigtighed med hans Død paa Sicilien (456). — Med Archonten menes den øverste af de 9 Archonter; ham paa hvilede Ledelsen af Dionysosfesterne.

²) Tragediedigter fra Chios, død før 421.

Drikkelag, faldt paa Kimons Bedrifter og de største af dem blev omtalt, skal han selv have fortalt om en af ham anvendt List, som han betragtede som den snildeste. Da Forbundsfællerne nemlig havde paalagt Kimon at fordele en Mængde persiske Fanger de havde taget i Sestos¹ og Byzantion, og han saa opstillede Fangerne som een Del og lod deres Dragt og Prydelser udgøre den anden Halvdel, klagede de over at Fordelingen ikke var lige. Han bad dem da selv vælge den ene af Delene: den som de lod blive tilbage, sagde han, vilde Athenerne være tilfredse med. Efter et Raad af Herofytos fra Samos om hellere at vælge Persernes Ejendele end Perserne selv tog Forbundsfællerne selv Dragterne og Prydelserne, medens de lod Athenerne beholde Fangerne. Lige straks kom Kimon til at staa i et latterligt Lys med sin Fordeling, da Forbundsfællerne fik Ringe, Halsbaand og Kæder af Guld, Kaftaner og Purpurtøj, medens Athenerne kun fik nogle nøgne Kroppe der ikke var vante til Arbejde. Men efter kort Tids Forløb kom Fangernes Venner og Slægtninge fra Frygien og Lydien ned til Kysten og løskøbte dem i dyre Domme, saaat Kimon fik Midler til at underholde Skibsbesætningerne i fire Maaneder og der endda kom en hel Del Guld ind i Skatkamret ved Løsepengene.

10. Da Kimon nu var velstillet, anvendte han de Pengemidler, som han efter alles Mening paa en smuk Maade havde vundet fra Fjenderne, endnu smukkere paa Borgerne. Han lod nemlig Hegnene om sine Ejendomme fjerne, forat baade de fremmede og de trængende blandt Borgerne uhindret kunde tage af Frugten, og desuden blev der i hans Hus daglig anrettet et ganske vist tarveligt, men for mange tilstrækkeligt Maaltid:

---

¹) Denne Fæstning paa den thrakiske Halvø blev indtaget i 478, Byzantion i 477.

enhver fattig Mand der vilde gik ind og fik uden Arbejde sit Underhold, saaat han helt kunde ofre sig til Statens Sager; efter hvad Aristoteles fortæller, stod Maaltidet forresten ikke aabent for alle Athenere, men kun for hans Demefæller, Lakiaderne. Kimon ledsagedes i Reglen af nogle unge Venner i smukke Klæder, og naar han saa mødte en ældre Borger der var tarveligt klædt, byttede en af dem Dragt med ham, hvad der kastede Glans over Kimon. Disse unge Mænd bar ogsaa en hel Del Penge paa sig og gik saa hen til de pæne fattige paa Torvet og stak dem uden at sige noget et Par Pengestykker i Haanden. Netop hertil sigter vist ogsaa Komædiedigteren Kratinos¹ i Stykket »Archilochoi« med følgende Ord:

For ogsaa jeg Metrobios, som Skriver er,
 jeg med en prægtig og uhyre gæstfri Mand,
 den bedste der har været blandt Hellenere,
 med Kimon haabed' jeg en sorgfri Alderdom
 i Gæstebuddets Fryd at nyde. Ak,
 forinden gik han bort!

Fremdeles siger Leontineren Gorgias² at Kimon erhvervede Pengene for at bruge dem og brugte dem for at blive æret, og Kritias³, en af »de 30«, ønsker sig i sine Elegier:

Først Skopadernes⁴ Rigdom, en Gavmildhed lige med Kimons,
 Sejre som Arkesilas⁵, Manden fra Sparta, sig vandt.

Forresten hører vi at Spartiateren Lichas netop blev berømt blandt Hellenerne, fordi han beværtede de frem-

¹) Aristofanes' ældre samtidige. Titelen »Archilochoi« (efter Smædedigteren Archilochos fra Paros ca. 650) betyder saa meget som »Spotterne«.

²) Berømt Sofist fra Leontinoi paa Sicilien.

³) Lederen af de 30 »Tyranner« (404—3), tillige en alsidig Forfatter.

⁴) Berømt Herskerslægt i Krannon i Thessalien.

⁵) Sejrede 2 Gange i de olympiske Lege.

mede ved Gymnopaidierne¹; men Kimons Rundhaandethed overgik endogsaa Athenernes gamle Gæstfrihed og Menneskekærlighed. Medens disse nemlig, hvad Staten med Rette er stolt af, udbredte Sædekornet² til Helle-
nerne og lærte dem at give Kildevand og Ild til alle der trængte dertil, gjorde han sit Hus til et fælles Prytaneion³ for Borgerne og tillod de fremmede at bruge og tage Førstegrøden af al den modne Sæd paa sin Ejendom og alle Aarstidernes Frugter, saaat han paa en vis Maade atter genindførte det Ejendomsfællesskab der efter Mytherne herskede paa Kronos'⁴ Tid. Og de der beskyldte ham for derved at smigre Hoben og jage efter Folkegunst blev gendrevne af Mandens øvrige Tanke-
sæt, der var aristokratisk og spartansk: han modarbejdede jo baade i Forening med Aristeides Themistokles, som vilde hæve Demokratiet op over det rette Maal, og bekæmpede senere Efiates, der for at gøre Folket tilpas vilde styrte Raadet paa Areiopagos⁵, og skønt han saa at alle andre med Undtagelse af Aristeides og Efiates berigede sig paa Statens Bekostning, viste han sig som Statsmand ubestikkelig og uimodtagelig for personlig Fordel og vedblev at virke og optræde uden Betaling og uegennyttigt. Det fortælles f. Eks. at en Perser Roisakes, der havde gjort Oprør mod Kongen,

¹) En Fest i Sparta med Kor af Dreng og unge Mænd, der gjorde Gymnastik, dansede og sang.

²) Agerdyrkningen mentes at være opstaaet i Attika og derfra udbredt til det øvrige Hellas. I det hele taget stod det gamle Athen, som ogsaa det følgende viser, som et Sæde for Kultur og Humanitet.

³) Egl. det gamle Raadhus i Athen, senere brugt bl. a. som Bispisningssted for Mænd Staten vilde hædre.

⁴) Den Tid da Kronos, Zeus' Fader, herskede, regnedes som en Slags Guldalder.

⁵) Denne demokratiske Reform, hvorved det gamle Raad paa Areiopagos mistede sin politiske Myndighed, gennemførtes af Efiates 462.

kom med en Mængde Penge til Athen; da han nu blev plaget af Sykofanterne¹, tyede han til Kimon og stillede to Skaale ved hans Gadedør, den ene fyldt med Sølv-dareiker², den anden med Gulddareiker. Da Kimon saa det, smilede han og spurgte Manden, om han helst vilde have Kimon til Lejeslave eller til Ven, og da Perseren svarede: »Til Ven«, sagde han: »Saa gaa Din Vej og tag dette her med Dig; for hvis jeg bliver Din Ven, vil jeg bruge det, naar jeg trænger dertil.«

11. Efterhaanden udviklede Forholdene sig saaledes, at Forbundsfællerne nok betalte deres Bidrag, men ikke stillede Mandskab og Skibe efter Bestemmelsen³; de var nu kede af Felttogene og skøttede ikke længer om Krig, men ønskede at dyrke Jorden og leve i Ro, da Barbarerne var fordrevne og ikke plagede dem, hvorfor de hverken bemandede Skibe eller sendte Mandskab. Medens nu Athenernes øvrige Strateger tvang dem til at gøre dette og ved at indstævne dem der forsømte deres Pligt og faa dem straffede gjorde Athens Herredømme trykkende og forhadet, gik Kimon som Strateg den modsatte Vej, idet han ikke brugte Tvang mod nogen af Hellenerne, men modtog Penge og tomme Skibe af dem der ikke havde Lyst til Felttog og tillod disse, der lokkedes af Fristelsen til Uvirksomhed, at passe deres egne Sager, saaledes at de ved deres Yppighed og Uforstand fra dygtige Krigere blev ukrigerske Agerdyrkere og Handelsmænd; derimod tog han efter Tur mange af Athenerne om Bord paa Flaaden og øvede

¹) Mennesker der ved falske Anklager eller paa anden Maade søgte at komme rige Folk tillivs og gøre sig personlig Fordel, en i Athen meget almindelig og frygtet Trafik.

²) En Dareik er en persisk Mønt med Kong Dareios' Billede.

³) Efter Stiftelsen af Søforbundet under Athens Ledelse (477) var det ved en Ordning af Aristeides blevet bestemt, hvor meget hver Stat skulde give af Penge, Skibe og Tropper til Fortsættelse af Kampen mod Perserne.

dem paa Felttog, saaat han i Løbet af kort Tid ved at anvende Forbundsfællernes Bidrag til Sold gjorde sine Landsmænd til Herrer over selve Giverne. Da Athenerne nemlig stadig færdedes paa Togter, altid var i Vaaben og underholdtes og uddannedes paa de uvirksomme Forbundsfællers Bekostning, blev disse vante til at frygte og smigre for dem, og istedenfor Forbundsfæller blev de umærkeligt skatskyldige Undersaatte.

12. Fremdeles var der ingen der mere end Kimon nedbrød og knækkede selve Storkongers Overmod. Han gav nemlig ikke Slip paa ham, da han var blevet fordrevet fra Hellas, men var ligesom i Hælene paa ham, og inden Barbarerne var kommet til Kræfter og havde rejst sig, hærgede og undertvang han nogle Landstrækninger, andre løsrev han fra Perserne og vandt for Hellenerne, saaat han befriede Lilleasien fra Ionien indtil Pamfylien¹ fuldstændigt for de persiske Vaaben. Da han havde faaet Efterretning om at Kongens Hærførere var stationerede ved Pamfylien med en stor Hær og mange Skibe og han ønskede at sætte Skræk i dem og gøre Farvandet Vest for de chelidoniske Øer ufarbart og ganske utilgængeligt for dem, stak han i Søen fra Knidos og Triopion² med 300 Trierer³; disse havde fra først af Themistokles indrettet udmærket til at kunne sejle hurtigt og foretage Svingninger, men nu gjorde Kimon dem bredere og lavede desuden Overgange fra det ene Dæk til det andet, forat de kunde tage mange sværtbevæbnede ombord og saaledes være kampdygtigere ved et Sammenstød med Fjenderne. Han sejlede ind imod Byen Faselis, hvis Indbyggere var Hellenere; men

¹) Landskab midt paa Lilleasiens Sydkyst; her ligger de i det følgende nævnte chelidoniske Øer, Byen Faselis og Floden Eurymedon, hvor Kimon vandt sin berømteste Sejr 465.

²) Forbjerg i Karien udfør Byen Knidos.

³) Treradaarede Krigsskibe.

da de ikke vilde modtage Flaaden og nægtede at falde fra Kongen, hærgede han deres Land og gjorde Angreb paa Murene. Chierne, der sejlede sammen med ham og fra gammel Tid stod i venskabeligt Forhold til Faseliterne, søgte dels at formilde Kimon, dels skød de Breve, fastgjorte til Pile, ind over Murene med Underretning til Faseliterne. Tilsidst fik de mæglet Fred paa den Betingelse, at Indbyggerne skulde betale 10 Talenter, følge med og deltage i Felttoget mod Barbarerne. Eforos¹ fortæller at Tithraustes anførte Kongens Skibe og Ferendates Landhæren, hvorimod Kallisthenes² beretter at Ariomandes, 'Gobryas' Søn, som Overanfører for Krigsmagten laa med Flaaden ved Eurymedon; han havde ikke Lyst til at slaas med Hellenerne, men ventede paa 80 fönikiske Skibe, der kom sejlene fra Cypern. Da Kimon ønskede at levere Slag før disse kom, sejlede han ud, fast bestemt paa at tvinge Fjenderne til Søslag, hvis de ikke godvilligt indlod sig derpaa. Først lagde de sig ind i Floden for at undgaa Slag; men da saa Athenerne gjorde Angreb, sejlede de ud imod dem, efter Fanodemos'³ Beretning med 600, efter Eforos' med 350 Skibe. Men ialfald paa Søen udførte de ikke nogen Bedrift der svarede til deres Overlegenhed; de vendte straks om, ind imod Land, hvorefter de der var forrest sprang fra Borde og tyede ind til Landhæren, der stod i Nærheden, medens de andre, der blev indhentede, mistede deres Skibe og omkom. Heraf ser man ogsaa at Barbarerne har haft et meget betydeligt Antal Skibe; skønt der efter al Sandsynlighed nemlig undslap mange og mange

---

¹) Eforos fra Kyme i det 4de Aarhundrede før Kr., Forfatter til den første Universalhistorie (gik til 340).

²) Kallisthenes fra Olynth, Aristoteles' Søstersøn og Elev, Forfatter til en græsk og en persisk Historie.

³) Forfatter til en specielt attisk Historie.

blev helt ødelagte, tog Athenerne alligevel et Krigsbytte af 200 Skibe.

13. Da Persernes Landhær nu var gaaet ned til Kysten, fandt Kimon det ganske vist dristigt at forcere Landgangen og føre de udmattede Hellenere mod de i Tal langt overlegne og usvækkede Fjender; men da han saa at hans Folk var besjælede af Mod og den Selvtillid Sejren giver og ivrige for at gaa løs paa Barbarerne, landsatte han alligevel de sværtbevæbnede, der endnu var varme af Søslagets Anstrengelse og under høje Raab stormede løs paa Fjenden. Perserne gjorde Modstand og værgede sig med stor Kækhed, saaat der udspandt sig en heftig Kamp, og paa Athenernes Side faldt der flere tapre Mænd der ragede frem og udmærkede sig ved Anseelse. Efter en haard Kamp slog de Barbarerne, dræbte nogle, fangede andre og tog deres Telte, der var fulde af alle mulige Kostbarheder. Kimon, der ligesom en dygtig Atlet paa een Dag havde vundet to Sejre og overstraalet Sejren ved Salamis i et Landslag og den ved Plataiai i et Søslag¹, vilde imidlertid føje en ny Kamp til sine Sejrvindinger, og da han havde faaet Underretning om at de 80 foinikiske Trierer, der ikke havde taget Del i Søslaget, havde lagt ind til Hydros², sejlede han hurtigt derhen, medens Eskadrens Anførere endnu ikke vidste noget bestemt om den større Sømagt, men var opfyldte af Tvivl og spændt Forventning; des større blev deres Forfærdelse, saaat de mistede alle deres Skibe, og desuden omkom de fleste af Besætningerne. Denne Begivenhed knækkede i den Grad Perserkongens Mod, at han sluttede den meget omtalte

¹) Man skulde snarere vente Søslaget sammenlignet med Slaget ved Salamis og Landslaget med Slaget ved Plataiai; tilmed kom Søslaget jo først.

²) Ubekendt Lokalitet; maaske er der en Fejlskrift.

Fred¹, hvorved han forpligtede sig til altid at være saa langt borte fra det helleniske Hav som en Hest kan løbe² og ikke at sejle Vest for de kyaneiske³ og de chelidoniske Øer med et Krigsskib med Bronzesnabel. Kallisthenes fortæller imidlertid, at Perserkongen ikke forpligtede sig hertil, men faktisk forholdt sig saaledes, fordi det Nederlag havde sat en Skræk i ham, og at han holdt sig saa langt borte fra Hellas, at Perikles med 50 Skibe og Efiates med ikke mere end 30 sejlede paa den anden Side de chelidoniske Øer uden at møde nogen Flaade fra Barbarerne; men i den Samling af Folkebeslutninger Krateros har udgivet er optaget en Kopi af den formentlige Fredstraktat. Athenerne skal ogsaa i denne Anledning have indviet et »Fredens Alter« og have hædret Gesandten Kallias paa særlig Maade. — Ved Salget af Krigsbyttet forbedredes i det hele taget Folkets finansielle Stilling, og for de ved dette Felttog vundne Pengemidler byggedes den sydlige Mur paa Akropolis. Det fortælles ogsaa, at Bygningen af de lange Mure⁴, som kaldes »Laarene«, ganske vist først blev fuldendt senere, men at det første Grundlag blev lagt solidt ved Kimons Hjælp: Arbejdet maatte nemlig gøres

1) Denne ogsaa mellem Nutidens Historieforskere meget omstridte »Kallias-fred« henlægges i Reglen til et langt senere Tidspunkt, nemlig Tiden lige efter Kimons Død (449), da Athens aktive Politik mod Persien faktisk ophørte. At der paa den Tid fra Athen sendtes et Gesandtskab med Kallias som Ordfører til Perserkongen, er sikkert nok, men der opnaaedes næppe noget positivt Resultat; Krateros har maaske fejlagtigt opfattet en Folkebeslutning, der indeholdt et Fredstilbud, som en Fredstraktat.

2) Andetsteds angives tre Dagsmarcher.

3) Disse Øer (»Mørke Klipper«), der ligger lige ved Indsejlingen fra Bosporos til det sorte Hav, angiver Nordpunktet af Grænse-linien for Perserkongens Magt, de chelidoniske Sydpointet.

4) Disse forbandt Athen med Havnestaden Peiraieus; de fuldendtes først under Perikles' Ledelse.

i et sumpet og fugtigt Terræn; men da Kimon dels skaffede, dels selv gav Penge, blev Sumpene fyldt med mange Murbrokker og Kampesten. Han var ogsaa den første der forskønnede Byen med de saakaldte Lyst- og Kunstanlæg, der ikke længe efter blev saa yndede: Torvet beplantede han med Plataner, og Akademeia¹, som havde været vandløst og tørt, gjorde han til en af Vandløb gennemstrømmet Park, som han forsynede med aabne Rendebaner og skyggefulde Spaseregange.

14. Da nogle af Perserne ikke vilde rømme Chersonesos², men foragtede Kimon, der med nogle ganske faa Trierer var sejlet ud fra Athen, og endogsaa kaldte Thrakerne inde i Landet til Hjælp, sejlede han mod dem og tog med sine 4 Skibe deres 13, hvorpaa han udjog Perserne, fik Bugt med Thrakerne og lagde hele Chersonesos ind under Athens Herredømme. Derefter overvandt han i et Søslag Thasierne³, der var faldet fra Athenerne, tog 33 Skibe, indtog deres By og vandt Guldminerne paa Fastlandet for Athenerne, ligesom han erobrede den Kyststrækning Thasierne havde behersket. Derfra havde han, som det saa ud til, let kunnet angribe Makedonien og tilegne sig en stor Del deraf; men da han ikke vilde det, blev han beskyldt for at have ladet sig bestikke af Kong Alexandros og stævnet for Retten af sine Uvenner, som havde forenet sig mod ham. I sin Forsvarstale til Dommerne sagde han, at han ikke var Statsgæstevæn⁴ med Ionerne eller Thessalerne, rige Nationer, saaledes som andre, der var det for at mod-

¹) Et af Athens tre Gymnasier (»Øvelsespladser«), senere berømt ved Sokrates' og Platons Virksomhed.

²) Den thrakiske Halvø.

³) Beboerne af Øen Thasos overfor den thrakiske Kyst. Om deres Rigdom fortæller Herodot VI 46.

⁴) En Hæderstitel, der medførte en vis Forpligtelse for Indehaveren til at tage sig af Borgere fra vedkommende Stat (smlg. Nutidens Konsulater). Ligesom Kimon var Stats-

tage Opmærksomheder og Gaver, men med Lakedæmonierne, hvis Tarvelighed og Nøjsomhed han efterlignede og beundrede; den satte han over al Verdens Rigdomme, men han var stolt af at berige sit Fædreland paa Fjendernes Bekostning. Ved Omtalen af denne Proces fortæller Stesimbrotos¹, at Elpinike, som vilde gaa i Forbøn for Kimon, gik til Perikles' Dør (han var nemlig den voldsomste af Anklagerne); men han sagde med et Smil: »Du er gammel, Elpinike, for gammel til at ordne saa vigtige Sager«. Imidlertid skal han under Sagførelsen være optraadt meget lemfældigt mod Kimon og kun en Gang, ligesom for at bevare Skinnet, have taget Ordet mod ham.

15. I den Proces blev han altsaa frikendt; hvad hans øvrige politiske Færd angaar, saa havde han Overtaget, saalænge han var i Byen, og holdt igen paa Folket, der bekæmpede de fornemme og søgte at tiltage sig hele Regeringen og Magten. Men da han igen var sejlet ud paa Krigstog, fik Mængden helt frie Tøjler og omstyrtede den bestaaende Statsorden og de nedarvede Institutioner, som de tidligere havde levet under; under Ledelse af Efiates fratog de Raadet paa Areiopagos den dømmende Myndighed i næsten alle Slags Sager², og ved at gøre sig selv til Herrer over Domstolene styrkede de Staten ind i det absolute Demokrati, da nu ogsaa Perikles havde Indflydelse og holdt med Mængden. Da Kimon nu efter sin Tilbagekomst var forbitret over at Raadets

---

gæsteven med Sparta, var forøvrigt den nys nævnte Kong Alexandros af Makedonien Statsgæsteven med Athen.

- 1) Stesimbrotos fra Thasos, historisk Forfatter, samtidig med Kimon og Modstander af Perikles.
- 2) Plutarchs Fremstilling er her urigtig; det Raadet paa Areiopagos mistede ved Efiates' Reform 462, var den politiske Myndighed. Derimod er det faktisk, at Folkedomstolenes (*Heliasternes*) Virksomhedsomraade efterhaanden udvidedes og dermed ogsaa Demokratiet gik fremad.

Værdighed blev traadt under Fødder og gjorde et Forsøg paa atter at faa Retssagerne henlagt under Raadet og forny den under Kleisthenes gældende aristokratiske Statsform¹, angreb hans Uvenner ham i Forening og ophidsede Folket, saaledes at de opfriskede den gamle Historie med Søsteren og desuden beskyldte ham for at være Lakonerven. Dertil sigter ogsaa Eupolis'² bekendte Vers om Kimon:

Uduelig var han ikke, men en Sviregast
og skødesløs; undertiden han i Sparta sov,
mens stakkels Elpinike her alene sad.

Men hvis han var skødesløs og beruset, naar han erobrede saa mange Byer og vandt alle sine Sejre, saa er det klart, at havde han været ædru og agtpaagivende, kunde ingen, hverken af Fortidens eller Eftertidens Hellenere, have overstraalet hans Bedrifter.

16. Lakonerven var han fra første Færd, ja, af sine to Tvillingsønner gav han den ene Navnet Lakedaimonios, den anden Eleios³; de var efter Stesimbrotos' Beretning født ham af en kleitorisk⁴ Kvinde, hvorfor Perikles ogsaa ofte skal have spottet dem for deres Afstamning paa mødrene Side; derimod siger Diodoros Periegetes⁵ at baade disse to og den tredie af Kimons Sønner, Thessalos, var født af Isodike, en Datter af Euryptolemos, Megakles'⁶ Søn. Han blev støttet af Lakedæmonierne, der nu bekæmpede Themistokles og ønskede at Kimon, der var ung, skulde have mere Magt

¹) Kleisthenes (508) skabte i Virkeligheden Demokratiet i Athen; men i Tidens Løb blev dette saa radikalt, at hans Forfatning kom til at staa i et andet Lys.

²) Komædiedigter, lidt ældre end Aristofanes.

³) Dette Navn betyder eg. en Mand fra Elis.

⁴) Fra Byen Kleitoria i det nordlige Arkadien.

⁵) Historisk-geografisk Forfatter ca. 300 f. Kr.

⁶) Navnet Megakles var almindeligt i Alkmeonidernes berømte Slægt, hvortil bl. a. Perikles hørte.

og Indflydelse i Athen, og Athenerne saa i Begyndelsen med Glæde, at Spartiaternes Velvillie mod ham bragte dem ikke ubetydelige Fordele; da deres Stormagt nemlig endnu var i sin Vorden og de havde Vanskeligheder med Forbundsfællerne, havde de ikke noget imod Kimons Anseelse og Yndest. Det meste af Athens udenrigske Politik gik gennem ham, og hans Optræden var mild overfor Forbundsfællerne og velset hos Lakedæmonierne. Senere derimod, da de var blevet mægtigere og saa at Kimon afgjort sympatiserede med Spartiaterne, faldt det dem for Brystet. Han priste nemlig ogsaa selv ved enhver Lejlighed Lakedæmon overfor sine Landsmænd, og især naar han bebrejdede dem noget eller vilde ægge dem, plejede han efter Stesimbrotos' Beretning at sige: »Men Lakedæmonierne, de bær sig ikke saadan ad!« Derved opvakte han Uvilje og en vis fjendtlig Stemning hos Borgerne. Med den Bagvaskelse der blev til størst Skade for ham hang det imidlertid saaledes sammen. Medens Archidamos, Zeuxidamos' Søn, regerede paa fjerde Aar i Sparta, indtraadte der et Jordskælv voldsommere end alle tidligere kendte, hvorved der rundt omkring i Lakedæmoniernes Land opstod en Mængde Afgrunde og nogle Toppe af Taygeton¹, hvortil Rystelsen naaede, blev revet løs; selve Hovedstaden blev helt ødelagt med Undtagelse af fem Huse, de andre kuldkastedes af Jordskælvet. Midt i Søjlehallen, hvor de unge Mænd og Drengene drev Legemsøvelser sammen, skal der lige før Jordskælvet med eet have vist sig en Hare: Drengene løb saa ud, salvede som de var, og satte efter den for Morskabs Skyld; men Gymnasiet styrtede ned over de unge Mænd, der var blevet tilbage, og de omkom allesammen. Deres Grav kaldes den Dag idag Jordskælvsgraven. Under disse

---

¹) Bjergkæden mellem Lakonien og Messenien.

Forhold forstod Archidamos straks hvilken Fare der truede, og da han saa at Borgerne forsøgte at redde det værdifuldeste ud af Ruinerne, befalede han at give Trompetsignal som ved Angreb af Fjender, forat de hurtigst muligt bevæbnede skulde samles om ham. Netop denne ene Foranstaltning frelste Sparta under de daværende Forhold. Heiloterne¹ var nemlig strømmet sammen fra Markerne i hele Omegnen for at gøre det af med de frelste af Spartiaterne, men da de fandt dem bevæbnede og opstillede til Kamp, trak de sig tilbage til Byerne og begyndte aabenlyst Krig; de havde faaet ikke saa faa af Perioikerne til at slutte sig til dem, og samtidig angreb ogsaa Messenierne Spartiaterne. Lakedæmonierne sendte nu for at bede om Hjælp Perikleidas til Athen, om hvem Aristofanes spottende siger at han satte sig ved Altrene, bleg i en purpurrød Kappe², og bad om en Hær. Medens Efiartes vilde forhindre det og besvor Athenerne ikke at hjælpe dem og bringe en By der var Athens Modstander paa Fode igen, men lade den blive liggende, saaat Spartas Overmod blev knækket, skal, efter hvad Kritias beretter, Kimon, der tilsidesatte sit Fædrelands Fremgang for Lakedæmoniernes Interesse, have omstemt Folket og være rykket ud til Hjælp med en stor Styrke af sværtbevæbnede³. Ion omtaler ogsaa en Vending hvormed han især gjorde Indtryk paa Athenerne, idet han opfordrede dem til ikke at lade Hellas blive halt eller Staten gaa ene i Spandet.

---

1) De livegne Dyrkere af Jorden, der altid ligesom Messenierne var opfyldte af Had til de herskende Spartiaterne. Perioikerne derimod, der uden at have politiske Rettigheder nød Friheden og i Krig tjente som Forbundsfæller, plejede at være paalidelige.

2) Spartiaternes Festdragt.

3) Ifølge Aristofanes talte Hæren 4000 Mand.

17. Da Kimon efter at have hjulpet Lakedæmonierne paa Tilbagevejen førte sin Hær gennem Korinth, bebrejdede Lachartos ham at han havde ført Hæren ind uden først at have talt med Borgerne; Folk der bankede paa en fremmed Dør, sagde han, plejede ikke at gaa ind, førend Husets Herre havde sagt: Kom ind. Da sagde Kimon: »Men I Korinthiere, Lachartos, bankede ikke paa hos Kleonaierne¹ og Megareerne, men sprængte Portene og trængte bevæbnede ind, i den Mening at alt stod aabent for de mægtigere«. Saaledes bed han Korinthieren af med et dristigt og træffende Svar, og han slap igennem med Hæren. Lakedæmonierne paakaldte imidlertid igen Athenernes Hjælp mod Messenierne i Ithome² og Heiloterne; men da de var kommet, sendte de dem alene af alle Forbundsfællerne bort som upaalidelige, fordi de var bange for deres Dristighed og Vaabenry. Athenerne drog forbitrede hjem og viste nu tydeligt deres Uvillie mod Lakonerne, og med Benyttelse af et ubetydeligt Paa-skud landsforviste de Kimon paa ti Aar ved Ostrakismen³; saa længe varede nemlig Landflygtigheden for alle der landsforvistes ved Ostrakismen. I dette Tidsrum var Lakedæmonierne engang paa Hjemvejen til Sparta efter at have befriet Delfierne for Fokeerne, og da de havde slaaet Lejr ved Tanagra⁴, rykkede Athenerne ud for at levere dem et Hovedslag; da mødte Kimon bevæbnet ved sin Fyle⁵ Oineis, begærlig efter i Forening med sine Medborgere at slaas med Lakedæmonierne.

1) Indbyggerne i Kleonai, en lille By i Argolis.

2) Gammel messenisk Fæstning, hvorom Kampen samlede sig i den 3die messeniske Krig, der fulgte efter Jordskælvet.

3) Den noksom bekendte Afstemning ved Potteskaar.

4) Lille By i Boiotien. Slaget stod ca. 458.

5) Borgerne var delte i 10 Fyler (Stammer), der ogsaa laa til Grund for Hærorganisationen.

Men de 500's Raad fik det at vide og blev bange, fordi hans Fjender beskyldte ham for at ville bringe Forvirring i Slagordenen og føre Lakedæmonierne mod Athen, og derfor forbød de Strategerne at optage ham i Hæren. Saa maatte han gaa sin Vej; men forinden bad han Anaflystieren Euthippos og sine andre Venner, alle dem der især blev beskyldt for Lakonervenskab, om at kæmpe tappert mod Fjenderne og ved Gerning rense sig overfor Borgerne. De tog hans Rustning og stillede den ind i deres Afdeling; derpaa sluttede de sig tæt sammen og faldt efter heftig Kamp 100 i Tallet, dybt savnede af Athenerne, der angrede deres uretfærdige Beskyldninger imod dem. Derfor holdt deres Vrede mod Kimon sig heller ikke længe: dels huskede de, som rimeligt var, hans store Fortjenester, dels hjalp ogsaa Forholdene dertil. Da de nemlig havde lidt et stort Nederlag ved Tanagra og ventede at en peloponnesisk Hær til Foraaret vilde rykke ind i deres Land, hjemkaldte de Kimon fra Landflygtigheden, og han vendte tilbage paa Forslag af selve Perikles. Saa afdæmpede var dengang Stridighederne; Sindene var beherskede og lod sig let omstemme ved Hensynet til den fælles Interesse, og Ærgerrigheden, som var stærkere end alle Lidenskaber, bøjede sig for Fædrelandets Krav.

18. Straks efter sin Hjemkomst fik Kimon Krigen endt og Staterne forsonede; men da han efter Fredslutningen saa at Athenerne ikke kunde holde sig i Ro, men vilde foretage sig noget og forøge deres Magt ved Felttogene, vilde han forebygge at de skulde forulempe Hellenerne og, naar de færdedes omkring ved Øerne eller Peloponnes med mange Skibe, foraarsage indre Krige og foranledige Forbundsføellerne til Klager over Staten. Han bemandede derfor 200 Trierer for atter at gøre et Krigstog mod Ægypten og Cypern, dels for at øve Athenerne under Kampene med Barbarerne, dels

fordi han ønskede at de skulde vinde Fordel paa retfærdig Maade, naar de bragte deres naturlige Fjenders Rigdomme til Hellas. Da alle Forberedelser allerede var trufne og Hæren stod ved Skibene, havde Kimon en Drøm; han drømte at en vred Hund gøede ad ham, hvorpaa den med halvt menneskelig Stemme sagde:

Drag kun afsted; thi Du kær for mig og Hvalpe vil blive.

Drømmen var vanskelig at tyde; men Astyfilos fra Poseidonia¹, en Spaamand der var Ven med Kimon, meddelte ham at den varslede ham Døden, idet han udlagde den saaledes: En Hund er en Fjende af det Menneske den gør ad, og for en Fjende kan man kun blive kær ved at dø; det blandede ved Stemmen viser at Fjenden er Meder; Medernes Hær er nemlig en Blanding af Hellenere og Barbarer i Forening. Da Kimon efter denne Drøm bragte Dionysos et Offer og Præsten havde stukket Offerdyret, tog en Mængde Myrer det der først stivnede af Blodet, bar det lidt efter lidt hen til Kimon og smurte det paa hans store Taa, og det varede længe inden det blev opdaget; men i samme Øjeblik som Kimon blev opmærksom derpaa, kom Offerpræsten netop hen og viste ham at Leveren manglede Spids². Da han imidlertid ikke kunde trække sig tilbage fra Felttoget, sejlede han afsted; treds af Skibene sendte han til Ægypten, mens han sejlede tilbage³ med Resten. Efter at have ødelagt en kongelig Flaade af foinikiske og kilikiske Skibe generobrede han de omliggende Byer og holdt samtidig Øje med Forholdene i Ægypten; det var ikke smaa Planer han havde, han tænkte paa

¹) Der fandtes flere Byer af dette Navn, den mest bekendte i Syditalien (*Pæstum*).

²) Dette regnedes som et daarligt Varsel.

³) Der ventes her en Stedsangivelse, maaske: til Salamis (en By paa Cypern). Lidt nedenfor skal der maaske istedenfor: de omliggende Byer staa: Byerne paa Cypern.

at omstyrte hele Kongens Herredømme, navnlig fordi han havde hørt at Themistokles havde stor Anseelse og Magt hos Barbarerne, efterat han havde lovet Perserkongen, der vilde begynde Krig mod Hellenerne, at være hans Hærfører. Themistokles skal nu have taget sig af Dage ikke mindst fordi han havde opgivet Planen om et Angreb paa Hellas, da han ikke regnede paa at kunne besejre Kimon, saa heldig og dygtig som denne var; men Kimon, der omgikkes med Planer om store Kampe og laa med sin Flaade ved Cypern, sendte nogle Mænd til Zeus Ammons Helligdom¹, forat de i al Hemmelighed skulde spørge Guden; ingen ved nemlig i Anledning af hvilke Ting de blev sendt, og Guden gav dem ikke noget egenligt Orakelsvar, men befalede Sendemændene, saasnart de var kommet, at gaa bort: Kimon selv, sagde han, var nemlig allerede hos ham. Da Sendemændene havde faaet den Besked, rejste de ned til Kysten, og efterat de var kommet til den Lejr Hellenerne² paa den Tid havde i Ægypten, fik de at vide at Kimon var død; de regnede saa ud, hvormange Dage før Orakelsvaret det var sket, og kom til den Erkendelse, at Oraklet, ved at sige at Kimon allerede var hos Guderne, havde villet antyde at han var død.

19. Han døde under Belejringen af Kition³, efter de flestes Beretning af Sygdom; adskillige siger som Følge af et Saar han havde faaet under en Kamp med Barbarerne. Paa Dødslejet befalede han sine Mænd straks at sejle tilbage uden at røbe hans Død, og da hverken Fjenderne eller Forbundsfællerne havde hørt derom, gik det virkelig saaledes, at de i Sikkerhed vendte hjem under Anførsel af Kimon, der havde været død i en hel Maaned, saaledes som Fanodemos siger. Efter

¹) Det bekendte Orakel i den libyske Oase.

²) D. v. s. Athenerne.

³) By paa Cypern.

hans Død¹ blev der ikke mere overfor Barbarerne udført nogen mærkelig Daad af nogen Feltherre hos Hellenerne; under Indflydelse af Demagoger og Urostiftere vendte de sig mod hinanden, og da ingen Mægler lagde sig imellem, stødte de sammen i den bekendte Krig², hvorved Perserriget fik Tid til at komme til Kræfter, medens den helleniske Magt svækkedes i en utrolig Grad. Langt om længe³ drog Agesilaos og hans Mænd med Vaaben i Haand til Asien og begyndte en kortvarig Krig med Kongens Hærførere paa Kysten; de udrættede intet mærkeligt eller stort, men reves atter bort ved de Kampe og Uroligheder der var begyndt forfra hos Hellenerne, og da de drog bort, efterlod de de persiske Skatteopkrævere midt i de ved Forbund og Venskab til dem selv knyttede Byer, medens under Kimons Anførsel ikke engang en persisk Brevbærer⁴ var kommet ned til Kysten og ingen Hest var blevet set nærmere Kysten end 400 Stadier. — At hans jordiske Rester blev bragt tilbage til Attika, derom vidner den Familiebegravelse der den Dag idag kaldes den kimoniske men efter hvad Taleren Nausikrates beretter, ærer ogsaa Indbyggerne i Kition en »Kimons Grav«, da under Pest og Uaar Guden havde befalet dem ikke at glemme Kimon, men tilbede og ære ham som en mægtigere.

---

¹) I Aaret 449.

²) Den peloponnesiske, 431—404.

³) Den 2den Perserkrig varede fra 399 til 387; men Agesilaos maatte allerede i 394 vende hjem for at tage Kampen op med Spartas forenede Fjender: Theben, Athen, Korinth og Argos.

⁴) Der sigtes til den persiske Rigspost og Kurervæsenet, smlgn. Herodot VIII 98. 400 Stadier = 10 danske Mil.
